

РОЗДІЛ 8. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ОРЕНДНИМИ ВІДНОСИНАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПКACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT FOR THE MANAGEMENT
OF LEASE RELATIONSHIPS AT AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX ENTERPRISES

У статті проаналізовано основні функції обліково-аналітичного забезпечення орендних відносин, розкрито економічну сутність оренди згідно з П(С)БО 14 «Оренда». Досліджено складові організації системи обліково-аналітичного забезпечення орендних відносин на підприємствах агропромислового комплексу згідно з нормативною базою. З метою формування ефективної та раціональної системи аналітичного забезпечення управління визначено об'єкти, мету та напрями організації аналізу на конкретному підприємстві. Представлено методику комплексного аналізу орендних операцій фермерського господарства. У результаті проведеного дослідження надано пропозиції і зроблено відповідні висновки щодо підвищення ефективності використання орендованих основних засобів у господарстві, що призвело до зростання прибутковості господарства.

Ключові слова: облік, аналіз, звітність, орендні операції, основні засоби, підприємство, АПК.

The article of accounting and analytical information at the modern stage of management determines the level of efficiency and effectiveness of management activities, which is of decisive importance in modern management conditions. In this aspect, the sustainable development of business entities depends on the formation of an effective system of accounting and analytical support for enterprise management. The purpose of the article is the formation of accounting and analytical support for the management of lease relationships against the background of the needs of ensuring the sustainable development of economic entities. The main functions of the accounting and analytical provision of lease relationships were analyzed, the economic essence of the lease was disclosed in accordance with P(S)BO 14 "Lease". The components of the organization of the system of accounting and analytical provision of lease relations at the enterprises of the agro-industrial complex in accordance with the regulatory framework have been studied. One of the most important issues in the formation of an effective and rational system of analytical support for management is the definition of objects, subjects and the purpose of the organization of analysis at a specific enterprise. At agro-industrial complex enterprises, fixed assets are the basis of economic activity. However, in the conditions of the financial and economic crisis, such a specific mechanism for attracting fixed assets as rent is becoming more and more popular. A methodology for comprehensive analysis of farm lease operations has been developed. During the analysis, special techniques of economic analysis, such as horizontal and vertical analysis, were used. An important direction of analytical evaluation is the analysis of the effectiveness of the use of leased fixed assets using a system of cost and physical indicators. An abstract-logical approach was used to generalize the theoretically presented material and form practical conclusions. As a result of the conducted research, proposals were made and relevant conclusions were drawn regarding the improvement of the efficiency of the use of leased fixed assets in the economy, which led to an increase in the profitability of the economy.

Key words: accounting, analysis, reporting, rental operations, fixed assets, enterprise, agro-industrial complex.

УДК 657.1:347.453.1

DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct70-31>

Єрмян О.М.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів,
обліку та оподаткування,
Херсонський національний
технічний університет

Yeremian Olena

Kherson National Technical University

Постановка проблеми. Підтримка ефективності функціонування діяльності підприємств АПК в сучасних умовах зростання конкуренції, зниження ризику впливу економічної кризи на стабільність розвитку підприємств, можливість виходу підприємств на зовнішні ринки збуту своєї продукції і послуг, залучення іноземних інвестицій та отримання зовнішніх кредитних ресурсів вимагає створення необхідного рівня забезпечення діяльності суб'єктів господарювання – технічного, матеріального, кадрового, інформаційного, організаційного, методичного та ін. Одним з найважливіших видів забезпечення є інформаційне забезпечення, яке створює основу для отримання своєчасної і всебічної інформації про оперативну діяльність, створення системи внутрішньогосподарського контролю і аналізу з метою раціонального та ефективного використання економічних

ресурсів підприємства, прогнозування ефективності діяльності і зниження ризику банкрутства на підприємствах АПК. Стійкий розвиток суб'єктів господарювання залежить від формування ефективної системи обліково-аналітичного забезпечення управління з метою формування достатнього обсягу облікової і аналітичної інформації належного рівня якості і корисності для її користувачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останніми роками дослідження ефективності обліково-аналітичного забезпечення все частіше з'являються як у наукових працях, так і дисертаційних дослідженнях вітчизняних і зарубіжних вчених.

Вагомий внесок в дослідження проблем обліково-аналітичного забезпечення процесу управління діяльністю суб'єктів господарювання внесли науковці: Бондар М. І., Буряк П. Ю., Бутинець Ф. Ф., Галузіна С. М., Дем'яненко М. Я.,

Лень В. С., Пилипенко А.А., Палий В.Ф., Пархоменко О. В., Сопко В. В., Сук Л. К., Сук П. Л., Сухарьова Л. О. та інші вчені.

Значна кількість науковців досліджували дане питання в частині визначення вимог до облікової і аналітичної інформації як окремих складових [2; 3; 7], а також вимоги до обліково-аналітичної інформації як єдиної складової інформаційного забезпечення управління суб'єктів господарювання [1; 4; 10]. Наявність значних наукових напрацювань підтверджує актуальність питань формування обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством.

Якість облікової і аналітичної інформації на сучасному етапі господарювання визначає рівень ефективності та результативності управлінської діяльності, що має визначальне значення в сучасних умовах господарювання та вимагає більш детально розгляду даного питання та є об'єктом дослідження у статті [5, с. 39].

Постановка завдання. Метою дослідження є формування обліково-аналітичного забезпечення управління орендними відносинами на фоні потреб забезпечення стійкого розвитку суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. В системі обліково-аналітичного забезпечення відбувається процес збору, реєстрації, узагальнення та аналізу інформації. Облікова інформація формується на даних фінансового та управлінського обліку, включаючи оперативні дані; аналітична інформація формується на основі облікових даних з використанням методів фінансового, управлінського та стратегічного аналізу в залежності від вимог користувачів.

Крім того, система обліково-аналітичного забезпечення не є замкнутою системою, оскільки отримує ззовні інформацію, здійснює обробку всередині системи та надає іншим користувачам. Складові обліково-аналітичного забезпечення – облік і аналіз – мають взаємопов'язані між собою потоки облікової і аналітичної інформації, взаємобмінюються та взаємодовнюють інформацією, оскільки мають єдину інформаційну базу.

Основні функції обліково-аналітичного забезпечення орендних відносин як частини інформаційно-аналітичного забезпечення:

- інформаційна – забезпечення системи управління інформацією про діяльність підприємства внутрішнім і зовнішнім користувачів;
- облікова – відображення фактів господарської діяльності підприємства;
- аналітична – здійснення на підставі первинних аналітичних даних економічного аналізу діяльності підприємства [5, с. 48].

Організація на підприємствах АПК системи обліково-аналітичного забезпечення орендних відносин передбачає:

- розробку елементів облікової політики щодо орендних відносин у орендодавця та орендаря;
- розробку методик аналізу ефективності орендних відносин, з урахуванням специфіки діяльності підприємства, особливостей організаційної структури;
- створення форм внутрішньої звітності орендодавця, що відображають показники ефективності орендних відносин, своєчасності розрахунків орендаря, наявності заборгованості з орендної плати.

Правовою основою для регулювання орендних відносин в Україні є норми [6; 11; 13; 14; 15]. Обліковою політикою підприємства, у тому числі стосовно орендних операцій, доцільно вважати сукупність обраних на підприємстві способів ведення бухгалтерського обліку з метою формування повної, об'єктивної та достовірної фінансової звітності. До елементів облікової політики, розкриття яких дозволяє найбільш повно описати методичку накопичення облікової інформації про орендні операції, що формується у системі фінансового обліку підприємства відносять:

- 1) методичку визначення строку корисного використання орендованих об'єктів;
- 2) особливості формування амортизаційної політики, спрямованої на сприяння процесу відтворення, яка є необхідною складовою облікової політики власника майна, тобто орендодавця, з метою акумуляції необхідних для оновлення ресурсів;
- 3) спосіб оцінки результатів проведених ремонту, модернізації, добудування й інших видів поліпшення основних засобів;
- 4) складові елементи, що включаються до складу орендної плати;
- 5) порядок відображення в обліку орендних платежів у випадку викупу орендованого майна до кінця дії договору оренди.

Правильне документальне оформлення будь-якої операції – невід'ємна умова безпроблемного обліку та оподаткування. Операції за договором оренди складаються з трьох основних етапів: передання майна орендарю, нарахування орендної плати, повернення об'єкта оренди орендодавцю. Тому, у таблиці 1 узагальнимо процес документального оформлення орендних операцій за етапами руху орендованих об'єктів.

Даний порядок документального оформлення дозволяє забезпечити розширення можливостей аналітичного обліку через запровадження додаткових даних, підвищити задоволення потреб управлінського персоналу підприємств АПК при прийнятті поточних та стратегічних рішень.

Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про орендні операції та її розкриття у фінансовій звітності підприємств АПК регулюються нормами П(С)БО 14 «Оренда» [12].

Етапи документування орендних операцій

Етап	Документи
Укладання договірних відносин з оренди об'єкту	Договір оренди, Графік сплати орендної плати, Реєстр договорів оренди
Передача об'єкту оренди	Акт приймання-передачі необоротних активів в оренду, Інвентарна картка (копія)
Експлуатація об'єкту	Опис інвентарних карток орендованих необоротних активів, Відомість використання орендованих необоротних активів, Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих об'єктів, Відомість амортизаційних відрахувань орендованих необоротних активів, Картка розрахунків з орендної плати, Відомість розрахунків з орендної плати
Повернення об'єкту оренди	Акт приймання-передачі необоротних активів в оренду, Інвентарна картка (копія)

Джерело: побудовано на основі [8]

Відповідно до п. 4 цього П(С)БО орендою визнається угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку. При цьому у П(С)БО 14 згадуються два види оренди – операційна і фінансова. Визначення першого з цих видів оренди, надзвичайно лаконічне: операційна оренда – оренда інша, ніж фінансова. Отже, для з'ясування економічної суті операційної оренди слід спочатку визначитися з тим, яка оренда вважається фінансовою: Фінансова оренда – оренда, що передбачає передачу орендарю всіх ризиків і вигід, пов'язаних з правом користування та володіння активом [12].

Таким чином, спочатку потрібно порівняти умови орендного договору з ознаками, передбаченими у п. 4 П(С)БО 14 для фінансової оренди. Якщо укладений підприємством договір не відповідає жодній з ознак, установлених для фінансової оренди, тоді таку оренду слід відображати в бухгалтерському обліку як операційну.

Дослідження господарської діяльності фермерського господарства «Чаплинське» свідчить, що орендні операції пов'язані із операційною орендою основних засобів, а саме земельних угідь сільськогосподарського призначення та транспортних засобів. Передані в операційну оренду об'єкти продовжують відображатися в орендодавця на балансових рахунках бухгалтерського обліку.

Згідно п. 8 Методичних рекомендацій № 561 для аналітичного обліку та забезпечення спостереження за використанням у місцях експлуатації основних засобів кожному об'єкту присвоюється інвентарний номер, який закріплюється за об'єктом основних засобів на весь час його знаходження на даному підприємстві. Інвентарні номери об'єктів основних засобів, що вибули, не присвоюються іншим об'єктам основних засобів, які надійшли на підприємство, протягом періоду, що забезпечує виключення ідентифікування нових об'єктів з тими, які вибули (наприклад, протягом строків зберігання документів). Орендовані об'єкти основних засобів можуть залишатися з інвентарними

номерама орендодавця (якщо в орендаря відсутні основні засоби з такими самими інвентарними номерами).

Оренда як один з елементів облікового процесу на підприємствах АПК відповідає критерію суттєвості, а відтак потребує розкриття її даних у звітності на підставі НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»[9]. У звітності фермерське господарство – орендар зобов'язане розкрити рівень деталізації якісної та кількісної інформації про: відповідність угоди основним ознакам оренди; ідентифікацію основних складових оренди; класифікаційні ознаки орендних операцій; основні умови здійснення оренди та їх обмеження; наявність та рух отриманого об'єкта оренди; первісну (переоцінену) вартість об'єкта оренди; величину орендних платежів та їх складові; ставку дисконтування; амортизаційні відрахування; втрати від знецінення об'єкта оренди; наявні та погашені зобов'язання з оренди; сплачені грошові кошти; експлуатацію орендованого майна, його ремонт та поліпшення; витрати звітного періоду та ін.

Однією з головних форм фінансової звітності, в якій наводяться дані щодо фінансово-майнового потенціалу фермерського господарства, є Баланс (Звіт про фінансовий стан). Показники, наведені в Балансі, надають можливість користувачам оцінити величину, склад та структуру активів підприємства, їх оборотність, ліквідність та ефективність використання, визначити наявність та зміни власного і позикового капіталу, дослідити фінансову стійкість та платоспроможність підприємства.

На відміну від Балансу, Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) містить інформацію, спрямовану на визначення фінансових результатів діяльності фермерського господарства за звітний період.

Облікові процеси, пов'язані з експлуатацією, проведенням ремонтів та поліпшень, нарахуванням орендного платежу, амортизаційних відрахувань та фінансових витрат, поверненням орендованого майна, напряму впливають на склад та

структуру доходів і витрат; формування фінансових результатів залежно від видів діяльності підприємства.

Формування показників фінансової звітності, будучи останньою стадією безперервного облікового процесу, спрямоване на надання деталізованої інформації для прийняття ефективних, оперативних управлінських рішень її користувачам і як наслідок покращання рівня діяльності суб'єкта господарювання. Агреговані показники фінансової звітності є інформаційним підґрунтям для здійснення аналізу орендних операцій в умовах розвитку ринкової економіки.

Як свідчить вивчення навчальної і наукової літератури незважаючи на важливість орендних операцій для підприємств АПК, методика їх аналізу фактично не розроблена [10, с. 124]. На нашу думку, аналіз орендних операцій фермерського господарства, зважаючи на об'єкти оренди – земельні угіддя та сільськогосподарська техніка, слід проводити за наступними напрямками: оцінка динаміки і структури основних засобів

господарства. Такі завдання вирішуються інструментами горизонтального і вертикального аналізу.

Важливим напрямом аналітичної оцінки є аналіз ефективності використання орендованих основних засобів.

На першому етапі аналізу доцільно розглянути склад основних засобів фермерського господарства за ознакою власності (табл. 2).

Проведені розрахунки за даними фермерського господарства показують, що загальна вартість основних засобів за два останні роки має тенденцію до збільшення, про що свідчить темп зростання 114%. Збільшення на 14% вартості основних засобів спричинено зростанням вартості орендованих основних засобів на 1497,5 тис. грн. або на 20,8% у порівнянні із минулим роком.

В результаті залучення орендованих основних засобів в господарстві власні основні засоби складають менше однієї третини, причому їх частка зменшилася протягом двох років на 4%. Загальна вартість орендованих основних засобів в 2,5 рази перевищує вартість власних засобів виробництва.

Таблиця 2

Оцінка складу основних засобів фермерського господарства «Чаплинське» за 2020–2021 рр.

Основні засоби	2021 р.	2020 р.	Зміна (+, -)	Темп зростання, %
Власні, грн.	3457500	3457500	0	0
Питома вага, %	28,4	32,4	-4,0	x
Орендовані, грн.	8706100	7208600	1497500	120,8
Питома вага, %	71,6	67,6	4,0	x
Разом, тис. грн.	12163600	10666100	1497500	114,039808

Джерело: власні дослідження автора

Таблиця 3

Оцінка динаміки і структури орендованих основних засобів фермерського господарства «Чаплинське» за 2020–2021 рр.

Види орендованих основних засобів	2021 р.		2020 р.		Зміна		
	Оцінка	Питома вага, %	Оцінка	Питома вага, %	Абсолютна	Відносна, %	Структури, пп
1. Земельні угіддя – всього, тис. грн. (нормативна грошова оцінка)	4480,8	100	4428	100	52,8	1,2	0
В т.ч. рілля	3501	78,1	3501	79,1	0	0	-0,9
Сіножаті	66	1,5	66	1,5	0	0	0
Пасовища	913,8	20,4	861	19,4	52,8	6,1	0,9
Частка в загальній вартості орендованих засобів	-	51,5	-	61,4	9,9	15,6	-
2. Транспортні засоби – всього, тис. грн.	4225,3	100	2780,6	100	1444,7	51,9	0
В т.ч. трактори	2151,4	50,9	1410,4	50,7	741,0	52,5	-0,2
Комбайни зернозбиральні	2073,9	49,1	1370,2	49,3	703,7	51,6	0,2
Частка в загальній вартості орендованих засобів	-	48,5	-	38,6	-9,9	25,8	-
Разом, грн.	8706,1	100	7208,6	100	1497,5	20,8	x

Джерело: власні дослідження автора

Отже, залучення орендованих основних засобів в господарський оборот фермерського господарства дозволило значно зміцнити його виробничий потенціал.

На другому етапі доцільно розглянути динаміку і структуру орендованих основних засобів (табл. 3).

Отримані результати показують, що за останні два роки в складі орендованих основних засобів фермерського господарства сталися певні зміни. Так, загальна нормативна грошова оцінка земельних угідь, взятих в оренду, зросла на 52,8 тис. грн. або на 1,2%. Питома вага земельних угідь в загальній вартості орендованих основних засобів склала у 2021р. 51,5%, а у 2020р. – 61,4%, тобто частка земельних угідь зросла на 10%. Вартість орендованих ріллі та сіножаті взагалі не змінилися, що пояснюється спеціалізацією фермерського господарства. Найбільшу питому вагу у загальній орендованій земельній площі займає рілля, частка якої сягає від 78% до 79%. Також значною є частка пасовищ, які орендує фермерське господарство для випасу великої рогатої худоби, їх загальна вартість зросла у порівнянні із минулим роком на 52,8 тис. грн., або на 6,1%, а частка зросла на 0,9 процентних пункти. Вартість орендованих сіножатей є незначною (66 тис. грн.) і залишається незмінною протягом двох останніх років, а частка в загальній площі земельних угідь сільськогосподарського призначення складає 1,5%.

Для обробки взятих в оренду земельних угідь господарство орендує техніку сільськогосподарського призначення, а саме трактори і комбайни. Їх загальна вартість протягом двох років зросла на 1444,7 тис. грн., що складає 51,9%. Таке зростання пояснюється тим, що в 2021р. господарство взяло в оренду додатково ще один трактор і один комбайн. Склад орендованої техніки за останні роки є досить сталим: майже 51% складають трактори та

49% – комбайни. Отже, показники динаміки і структури орендованих основних засобів господарства дозволяють зробити висновок щодо прагнення господарства до збільшення масштабів діяльності та підвищення якості обробки землі.

Окрім оцінки динаміки і структури орендованих основних засобів фермерського господарства необхідно надати характеристику ефективності їх використання. Для оцінки ефективності використання земельних угідь використовують систему вартісних і натуральних показників, які систематизовані в наступній таблиці 4.

За даними таблиці можна зробити висновок, що у 2021 р. ефективність використання орендованої землі була вищою, ніж у 2020 р. Про це свідчить збільшення прибутку фермерського господарства на 1 га сільськогосподарських угідь на 18 тис. грн. або на 16,5%. Збільшилися продуктивність земельних угідь, про що переконливо свідчить зростання випуску валової і товарної продукції на 9,9% та 8,6% відповідно, що призвело до росту валового доходу на 32,4%. При цьому збільшилося виробництво молока – на 5,8% при скороченні виробництва м'яса великої рогатої худоби на 6,0%.

Результати господарської діяльності аграрних підприємств, зокрема, якість, повнота і своєчасність комплексу сільськогосподарських робіт, а відповідно і обсяг виробництва продукції, її собівартість, фінансовий стан підприємства значною мірою залежать від наявності, якісного складу, руху, стану та рівня забезпеченості підприємства основними виробничими засобами [8]. Тому отриманий позитивний ефект від залучення в господарський оборот фермерського господарства орендованих земельних угідь та сільськогосподарської техніки, пояснюється зростанням фондозабезпеченості, фондо- та енергоозброєності праці робітників, навантаженості ріллі на 1 еталонний трактор

Таблиця 4

Аналіз ефективності використання земельних угідь фермерського господарства «Чаплинське» за 2020–2021 рр.

Показники	Минулий рік	Звітний рік	Відхилення	
			+,-	%
Одержано з 1 га сільськогосподарських угідь, тис. грн.				
Валової продукції	750	824	74	9,9
Товарної продукції	512	556	44	8,6
В т.ч. пшениці озимої	216	225	9	4,2
соняшнику	118	137	19	16,1
кавунів	178	194	16	9,0
Вироблено на 100 га сільськогосподарських угідь:				
Молока, ц	277,5	294,7	17,2	5,8
М'яса великої рогатої худоби, ц	21,5	22,8	-1,3	6,0
Валового доходу	442	585	143	32,4
Прибутку	109	127	18	16,5

Джерело: власні дослідження автора

Таблиця 5

Рівень забезпеченості фермерського господарства основними засобами фермерського господарства «Чаплинське»

Показники	Одиниця виміру	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				абсолютне	відносне, %
Фондозабезпеченість на 100 га сільгоспугідь	тис. грн.	5,92	6,15	0,23	3,9
Фондоозброєність праці		511	532	21	4,1
Навантаженість ріллі на еталонний трактор	га	5,6	6,1	0,5	8,9
Навантаженість зернових культур на 1 зернозбиральний комбайн	ц	107,2	111,7	4,5	4,2

Джерело: власні дослідження автора

та завантаженості зернових культур на 1 зернозбиральний комбайн (табл. 5).

Проведені розрахунки підтверджують нашу тезу: за аналізований період забезпеченість фермерського господарства основними засобами зросла, про що свідчить коефіцієнт фондоозброєності, на 3,9%. Значно збільшилася продуктивність роботи сільськогосподарської техніки, про що свідчить зростання на 8,9% навантаженості ріллі на 1 еталонний трактор та зростання обсягу зібраних зернових культур на 4,2%.

Висновки з проведеного дослідження.

Таким чином, проаналізовані показники свідчать про те, що фермерське господарство систематично орендує основні засоби, що дозволило за два роки збільшити врожайність сільгоспкультур, підвищити ефективність використання орендованих основних засобів, що призвело до зростання прибутковості господарства.

Отже, конструктивно побудована система обліково-аналітичного забезпечення управління орендними відносинами підприємства забезпечує зростання обсягів послуг оренди, підвищення ефективності її управління та організації, зменшення витрат, покращення якості розрахунку орендних платежів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бондар М. І. Обліково-аналітична інформація в управлінні інвестиційною діяльністю підприємства. *Формування ринкової економіки*, 2007. Вип. 17. С. 363–375.
2. Бондар М. І. Обліково-аналітична інформація в управлінні підприємницькою діяльністю. *Економічний аналіз*, 2010. № 6. С. 13–16.
3. Бутинець Ф. Ф. Історія бухгалтерського обліку: В 2-х частинах. Ч.1: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». 2-е вид., доп. і перероб. Житомир: ПП «Рута», 2001. 512 с.
4. Галузіна С. М. Аспекти підвищення ролі учетно-аналітичної інформації в системі управління організацією: [моногр.]. СПб.: Знання, 2006. 392 с.

5. Гоголь Т. А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу: монографія. Чернівці: Видавець Лозовий В.М., 2014. 384с.

6. Господарський кодекс: Закон України від від 16.01.2003 № 436-IV. Дата оновлення: 19.08.22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 20.12.2022).

7. Кіндрацька Л. М. Теорія бухгалтерського обліку: сучасні реалії оновлення. *Бухгалтерський облік і аудит*, 2008. № 12. С. 30–33.

8. Кузик Н., Кроп О. Організаційно-методичні аспекти контролю операційної оренди основних засобів. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/16969/1/%d0%9a%d1%83%d0%b7%d0%b8%d0%ba%20%d0%9d.pdf>.

9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення: 10.08.2021. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 20.12.2022).

10. Пилипенко А. А. Організація обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємства. *Наукове видання*. Харків: Вид. ХНЕУ, 2007. 276 с.

11. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення: 01.01.2022. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 21.12.2022).

12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: наказ Міністерства фінансів України від 28.07.2000 N 181. Дата оновлення: 10.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text> (дата звернення: 22.12.2022).

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість»: наказ Міністерства фінансів України від 02.07.2007 р. № 779. Дата оновлення: 10.08.2021. URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 24.12.2022).

14. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 03.10.2019 № 157-IX. Дата оновлення: 13.04.2022. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2269-12> (дата звернення: 24.12.2022).

15. Про фінансовий лізинг: Закон України від 04.02.2021 № 1201-IX. Дата оновлення: 11.02.22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#n231> (дата звернення: 24.12.2022).

REFERENCES:

1. Bondar M.I. (2007). Oblikovo-analitychna informatsiia v upravlinni investytsiinoiu diialnistiu pidpriemstva [Accounting and analytical information in the management of investment activities of the enterprise]. *Formuvannia rynkovoï ekonomiky*, vol. 17, pp. 363–375. (in Ukrainian)
2. Bondar M. I. (2010). Oblikovo-analitychna informatsiia v upravlinni pidpriemnytskoiu diialnistiu [Accounting and analytical information in business management]. *Ekonomichnyi analiz*, vol. 6, pp. 13–16. (in Ukrainian)
3. Butynets F. F. (2001). Istorija bukhghalterskogo obliku. [History of accounting]. (In 2 volumes, vol. I). Zhytomyr: Ruta. (in Ukrainian)
4. Galuzina S. M. (2006). Aspekty povysheniya roli uchetno-analitycheskoy informatsii v sisteme upravleniya organizatsiiey: monohrafiia [Aspects of increasing the role of accounting and analytical information in the management system of the organization: monograph]. SPb.: Znanie.
5. Hohol T. A. (2014). Oblikovo-analitychne zabezpechennia upravlinnia pidpriemstv maloho biznesu: monohrafiia [Accounting and analytical support for the management of small business enterprises: monograph]. Chernihiv: Vydavets Lozovyi V.M. (in Ukrainian)
6. Hospodarskyi kodeks: [About the Verkhovna Rada of Ukraine: Law of Ukraine dated January 16, 2003. № 436-IV]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (accessed: 20 December 2022).
7. Kindratska L. M. (2008). Teoriia bukhghalterskoho obliku: suchasni realii onovlennia. [Accounting theory: modern realities of updating]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, vol. 12, pp. 30–33. (in Ukrainian)
8. Kuzyk N., Krop O. (2014). Orhanizatsiino-metodychni aspekty kontroliu operatsiinoi orendy osnovnykh zasobiv. [Organizational and methodical aspects of control of operating lease of fixed assets]. Available at: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/16969/1/%d0%9a%d1%83%d0%b7%d0%b8%d0%ba%20%d0%9d.pdf>. (in Ukrainian)
9. Natsionalne polozhennia (standart) bukhghalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti» [National Accounting Provisions (Standard) 1 "General requirements for financial reporting"]. Zatverdzhene nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 07.02.2013 r. N 73. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (accessed 20 December 2022).
10. Pylypenko A. A. (2007). Orhanizatsiia oblikovo-analitychnoho zabezpechennia stratehichnoho rozvytku pidpriemstva [Organization of accounting and analytical support for the strategic development of the enterprise]. *Naukove vydannia*. Kharkiv: KhNEU. (in Ukrainian)
11. Podatkovi kodeks Ukrainy: [About the Verkhovna Rada of Ukraine: Law of Ukraine dated December, 02, 2010. № 2755-VI]. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (accessed 21 December 2022).
12. Polozhennia (standart) bukhghalterskoho obliku 14 «Orenda» [National Accounting Standard 14 "Rent"]. Zatverdzhene nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 28.07.2000 N 181. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text> (accessed 22 December 2022).
13. Polozhennia (standart) bukhghalterskoho obliku 32 «Investytsiina nerukhomist» [National Accounting Standard 32 "Investment real estate"]. Zatverdzhene nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 02.07.2007 r. № 779. Available at: <http://www.rada.gov.ua> (accessed 24 December 2022).
14. Pro orendu derzhavnoho ta komunalnoho maina: Zakon Ukrainy [On land valuation: Law of Ukraine dated October 03, 2019. № 157-IX]. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2269-12> (accessed 24 December 2022).
15. Pro finansovyi lizynh: Zakon Ukrainy [On land valuation: Law of Ukraine dated February 04, 2021. № 1201-IX]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#n231> (accessed 24 December 2022).